

NORGES HØYESTERETT

Den 3. juni 2011 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av justitiarius Schei og dommerne Tjomsland og Bårdsen i

HR-2011-01123-U, (sak nr. 2011/915), sivil sak, anke over kjennelse:

If Skadeforsikring NUF (advokat Emil Bryhn)

mot

A (advokat Mari Mjøs)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder videre anke over kjennelse om oppnevning av sakkyndig for tingretten.
- (2) A arbeidet fra 1972 til 1986 som dykker i Nordsjøen. Han ble sykmeldt 2. januar 2002, og fikk 1. desember samme år innvilget 90 % uførepensjon. A anla ved stevning til Oslo tingrett 21. oktober 2010 søksmål mot If Skadeforsikring NUF (If) med krav om erstatning etter lov om yrkesskadeforsikring. Kravet er oppad begrenset til 14 688 000 kroner.
- (3) A begjærte i stevningen oppnevnt overlege Endre Sundal som sakkyndig. Sundal er tilknyttet Nasjonalt kompetansesenter for hyperbar- og dykkermedisin ved Haukeland universitetssykehus. If motsatte seg dette, og foreslo flere alternative kandidater. If anførte at det ikke burde oppnevnes noen fra det aktuelle medisinske miljøet ved Haukeland universitetssykehus. Hvis det ble gjort, måtte det i alle fall oppnevnes to sakkyndige. Tingretten besluttet i brev 13. desember 2010 at det var tilstrekkelig å oppnevnte en sakkyndig. Hensett til at saksøkte hadde fremsatt innsigelser til saksøkers forslag, bad tingretten om at partene fremsatte et omforent forslag til en sakkyndig. Partene kom ikke til enighet.
- (4) Tingretten avsa 27. desember 2010 kjennelse med slik slutning:

”Overlege Endre Sundal oppnevnes som sakkyndig i sak 10-168074TVI-OTIR/01.”
- (5) If anket tingrettens kjennelse til Borgarting lagmannsrett, som 11. april 2011 avsa kjennelse med slik slutning:

”1. Anken forkastes.

2. If Skadeforsikring NUF dømmes til å betale sakskostnader for lagmannsretten til A med 3.000 - tretusen - kroner, alt innen 14 - fjorten - dager fra kjennelsens forkynnelse.”

(6) *If Skadeforsikring NUF* har i rett tid anket lagmannsrettens kjennelse til Høyesterett. Anken er angitt å gjelde lagmannsrettens saksbehandling og lovanvendelse. Det er i korte trekk anført:

(7) Lagmannsrettens saksbehandling er uforsvarlig da den kun bygger på tingrettens vurdering. Under enhver omstendighet er lagmannsrettens kjennelsesgrunner mangelfulle, i det lagmannsretten ikke har foretatt en vurdering av den ankende parts innsigelser mot oppnevningen hensett til erstatningskravets størrelse, sakens kompleksitet og behovet for sakkyndige som begge parter har tillit til. Dr. Sundal er nær kollega med andre leger som har avgitt spesialisterklæringer i saken, og som tilhører et fagmiljø som gjør det nødvendig at det også oppnevnes sakkyndige fra andre miljøer.

(8) Som feil ved lagmannsrettens lovanvendelse anføres det at lagmannsrettens kjennelse strider mot alminnelige prinsipper om rettferdig saksbehandling som tvisteloven bygger på.

(9) *If Skadeforsikring NUF* har nedlagt slik påstand:

”1. Lagmannsrettens kjennelse datert 11.04.11 oppheves og hjemvises til ny behandling i lagmannretten.

2. Subsidiært: I sak 10-168075TVI-OTIR/01 for Oslo tingrett oppnevnes i tillegg til dr. Endre Sundal en av de legene som saksøkte har foreslått i tilsvaret av 17.11.2010 eller i prosesskriv av 26.12.2010.

3. Saksøkte tilkjennes sakens omkostninger i anledning anke til lagmannsrett og Høyesterett.”

(10) A har inngitt tilsvaret, og har i korte trekk anført:

(11) Anken bør nektes fremmet etter tvisteloven § 30-5. Subsidiært må anken forkastes. Lagmannsrettens saksbehandling er forsvarlig, og kjennelsesgrunnene er tilstrekkelige. Kjennelsesgrunnene må vurderes i lys av at spørsmålet for lagmannsretten var hvorvidt tingrettens kjennelse er uforsvarlig eller klart urimelig, jf. tvisteloven § 29-3 andre ledd, samt at det fra As side ble dokumentert for tingretten og lagmannsretten at man har særskilt fagkyndighet ved det aktuelle kompetansesenteret ved Haukeland universitetssykehus.

(12) Den ankende parts angrep på lagmannsrettens lovanvendelse faller utenfor det som Høyesteretts ankeutvalg kan prøve etter tvisteloven § 30-6 bokstav c. Lagmannsrettens kjennelse strider under enhver omstendighet ikke mot alminnelige prinsipper om rettferdig saksbehandling.

(13) A har nedlagt slik påstand:

”Prinsipalt:

1. Anken avvises.

Subsidiært

2. Anken forkastes.

I begge tilfeller

3. A tilkjennes saksomkostninger med kroner 3 000 for lagmannsretten og kroner 6 000 for Høyesterett, med totalt kroner 9 000, med forfall 14 dager etter forkynnelsen av kjennelsen.”

(14) Høyesteretts ankeutvalg bemerker at anken er en videre anke over en kjennelse av lagmannsretten. Utvalgets kompetanse er begrenset etter tvisteloven § 30-6. I nærværende sak vil det i praksis si at prøvingen er begrenset til lagmannsrettens saksbehandling. Vurderingen av lagmannsrettens saksbehandling må skje i lys av at lagmannsrettens prøving av oppnevningen av sakkyndig, herunder om det skulle vært oppnevnt to sakkyndige, etter tvisteloven § 29-3 var begrenset til å prøve om tingrettens avgjørelse ”er uforsvarlig eller klart urimelig.”

(15) Som grunnlag for sin konklusjon, gjengir lagmannsretten tingrettens begrunnelse. Den var:

”Lovens utgangspunkt er at det oppnevnes en sakkyndig, jf tvl § 25-3 første ledd. Videre skal det oppnevnes sakkyndig som velges ut fra personer som har nødvendig kyndighet og erfaring, jf tvl § 25-3 annet ledd.. Fra saksøker er overlege Endre Sundal ved Nasjonalt senter for hyperbar medisin ved Haukeland Universitetssykehus begjært oppnevnt fordi han anses å ha den beste medisinske kompetansen på området. Retten legger dette til grunn, og bemerker videre at utredning av påberopt yrkessykdom anses å være komplisert, og krever spesiell medisinsk kompetanse. Det er nødvendig for at retten skal få et mest mulig riktig faktisk avgjørelsesgrunnlag i saken å oppnevne den i landet med best kompetanse på området.

Retten har på denne bakgrunn, etter å ha vurdert begge partenes anførsler ikke funnet grunnlag for å etterkomme advokat Emil Bryhns begjæring om å oppnevne en annen nevrolog, og tar heller ikke anmodningen om å oppnevne to sakkyndige til følge. Til spørsmålet om oppnevning av to sakkyndige bemerker retten at den ikke har funnet grunnlag for dette da karakteren av sakkyndighetsspørsmålene, sakens betydning eller andre forhold ikke tilsier det, jf tvl § 25-3 første ledd. Dette spørsmålet er vurdert opp mot uforholdsmessige forsinkelser og kostnader slik det skal etter loven. Det bemerkes at overlege Endre Sundal overfor retten har sagt seg villig til å påta seg oppdraget som sakkyndig.”

(16) Etter å ha gjengitt denne begrunnelsen fra tingretten, konkluderer lagmannsretten slik:

”Lagmannsretten viser til foranstående. Det er lagmannsrettens syn at tingrettens skjønsmessige avveining fremstår verken som uforsvarlig eller klart urimelig.

Etter dette må anken forkastes.”

(17) Utvalget peker på at ved forsvarlighetsvurderingen må lagmannsretten ta utgangspunkt i at saken åpenbart reiser kompliserte og vanskelige årsaksspørsmål, og at det krav som er fremmet er meget stort. Det første momentet er fremhevet av tingretten. Det er viktig at den som oppnevnes som sakkyndig fremstår som uavhengig i forhold til partene i saken. Det er innvendt mot overlege Sundal at han har et nært kollegialt forhold til leger som har avgitt legeerklæringer om A. Dette forholdet er imidlertid ikke kommentert av tingretten, og heller ikke av lagmannsretten.

(18) I den grad det måtte være bindinger mellom den sakkyndige og den ene av partene, vil det være et selvstendig moment for å oppnevne to sakkyndige. I vurderingen av om det skal være to sakkyndige har retten nøydt seg med å gjengi ordlyden i § 25-3 første ledd uten å gå inn på de reelle forhold som foreligger. En ren gjengivelse av loven gir ingen holdepunkter for å kontrollere forsvarligheten av avveiningen. Tvert i mot fremstår det som overraskende at sakens karakter og dens betydning ikke fremheves som et moment som taler for at det her

oppnevnes to sakkyndige. Vurderingen ”opp mot uforholdsmessige forsinkelser og kostnader” er også uforklart og – hensett til sakens karakter – overraskende.

- (19) Etter dette er ankeutvalget kommet til at det kan reises tvil om lagmannsretten her har foretatt en reell forsvarlighetsvurdering av tingrettens skjønsmessige avveininger om oppnevning av sakkyndige, og lagmannsrettens kjennelse må oppheves.
- (20) Den ankende part har krevet seg tilkjent saksomkostninger for lagmannsretten og Høyesterett. Hensett til partsforholdet og sakens karakter finner utvalget at sakskostnader ikke bør tilkjennes for Høyesterett, jf. tvisteloven § 20-2 tredje ledd bokstav c. Sakskostnadene for lagmannsretten avgjøres av lagmannsretten ved den nye behandlingen, jf. tvisteloven § 20-8 tredje ledd.
- (21) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Lagmannsrettens kjennelse oppheves.
2. Sakskostnader tilkjennes ikke for Høyesterett.

Steinar Tjomsland
(sign.)

Tore Schei
(sign.)

Arnfinn Bårdsen
(sign.)

Riktig utskrift: